

HøringsnotatLandbrug og forskning
J.nr. 2017-12160
Ref. Irnma
Den 27. februar 2018**Ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen med tilhørende kortbekendtgørelser (husdyrefterafgrødekravet for planperioden 2018/2019)**

Udkast til Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen), udkast til ændring af bekendtgørelse om afgrænsning af oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder samt udkast til bekendtgørelse med kort over kystvandoplande har været i offentlig høring i perioden fra den 18. december 2017 til den 22. januar 2018.

Ændringen af husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsætter det husdyrefterafgrødekrav, der skal være gældende for planperioden 2018/2019. Som administrationsgrundlag for husdyrefterafgrødekravet udstedes samtidig en bekendtgørelse om afgrænsning af kystvandoplande. Derudover ændres titel og henvisning til husdyrgødningsbekendtgørelsen i bekendtgørelse om kort over oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder.

Miljø- og Fødevareministeriet har modtaget bemærkninger fra Bæredygtigt Landbrug (BL), Danmarks Naturfredningsforening (DN), Kraack Landbrug, Landbrug & Fødevarer (L&F) samt Næstved Kommune.

Miljø- og Fødevareministeriet har modtaget høringssvar uden bemærkninger fra Datatilsynet, Erhvervsministeriet, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen samt Landbrugsstyrelsen, Administrativ Jordbrugskontrol.

De væsentligste bemærkninger fra andre end statslige myndigheder er gengivet i det følgende sammen med Miljø- og Fødevareministeriets kommentarer hertil. De gengivne høringssvar er tilgængelige på høringssportalen.

1 Husdyrefterafgrødekravet**1.1 Fortsat fokus på kvælstof**

BL finder det uacceptabelt, at Miljø- og Fødevareministeriet med opdateringen af husdyrefterafgrødekravet fortsætter kvælstofbegrænsningen i landbruget for at opnå god tilstand i vandmiljøet. Foreningen anfører, at ministeriet i lyset af den internationale forskerevaluering af kvælstofmodellerne bag vandområdeplanerne (International evaluation of the Danish marine models, Performed by the Panel of international experts, 10. oktober 2017) bør fokusere på fosfor og forholdet mellem kvælstof og fosfor i vandmiljøindsatsen, også selvom husdyrefterafgrødekravet er en del af de nuværende politiske aftaler. BL har til støtte for dette synspunkt medsendt 9 bilag samt BL's gennemgang af resultaterne i den internationale forskerevaluering

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Fastsættelsen af et husdyrefterafgrødekrav i visse oplande følger af beslutningen om at gennemføre en ny husdyrregulering i Aftale om Fødevare- og landbrugspakke af den 22. december 2015 og er beskrevet i bemærkningerne til lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af bl.a. husdyrbrugloven (herefter ændringsloven fra 2017). Husdyrefterafgrødekravet erstatter den tidligere kvælstofindsats i form af vilkår i godkendelser og tilladelser til husdyrbrug. Husdyrgødningsbekendtgørelsen indeholder også en fosforregulering i form af fosforlofter.

Anvendelsen af organisk gødning frem for handelsgødning er forbundet med en merudvaskning af kvælstof, primært i form af nitrat. Husdyrefterafgrøderne er målrettede arealer, hvor der udbringes husdyrgødning eller anden organisk gødning, og hvor der EU-retligt er en forpligtigelse til at beskytte mod udvaskning af nitrat til vandmiljøet. Husdyrefterafgrøderne bidrager til overholdelsen af Danmarks EU-retlige forpligtigelser i henhold til habitatdirektivet, vandrammedirektivet, havstrategidirektivet og VVM-direktivet ved at neutralisere hele eller dele af den merudvaskning af kvælstof, herunder i form af nitrat, der er forbundet med udbringning af husdyrgødning og anden organisk gødning.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastene.

1.2 Opfyldelse af de direktivmæssige forpligtelser

DN bemærker, at det ikke fremgår tydeligt, om bekendtgørelsesændringen sikrer, at der etableres tilstrækkeligt med husdyrefterafgrøder i planperioden 2018/19 – og følgende planperioder – til at opfylde de direktivmæssige forpligtelser i habitatdirektivet og i VVM-direktivet.

DN bemærker endvidere, at den trinvis indfasning af efterafgrødekrav med fuld indfasning i 2021 vil betyde en forhaling, før der opnås den nødvendige effekt for vandmiljøet. DN opfordrer til, at der sker en fuld indfasning fra og med planperioden 2018/19. Det vil samtidig gavne beskyttelsen af grundvandet og vores drikkevandsressourcer.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Husdyrefterafgrødekravet fordeles først og fremmest til de oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder, hvor der måtte være sket en stigning i anvendelsen af organisk gødning. Miljø- og Fødevareministeriet opgør udviklingen i anvendelsen af organisk gødning årligt for hvert opland på baggrund af gødningsregnskabsdata. Forudsætningerne og modellen for beregning af oplandenes husdyrefterafgrødekrav fremgår af ministeriets notat, ”Teknisk beskrivelse af beregningsgrundlag for husdyrefterafgrødekrav i ny husdyrregulering”¹.

Det fremgår af bemærkningerne til ændringsloven fra 2017, at hvis der på et tidspunkt skulle ske en stigning i anvendelsen af organisk gødning i oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder, som kræver kompenserende husdyrefterafgrøder udover det tilsigtede niveau af husdyrefterafgrøder på landsplan, så vil husdyrefterafgrødekravet øges for at sikre kompensation herfor. Dette er netop for at sikre opfyldelse af de direktivmæssige forpligtelser i habitatdirektivet og i VVM-direktivet.

Når husdyrefterafgrøderne, der skal kompensere for den stigende anvendelse af organisk gødning i oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder, er fordelt, fordeles den restende

¹ Teknisk beskrivelse af beregningsgrundlag for husdyrefterafgrødekrav i ny husdyrregulering, 18. december 2017. Tilgængeligt på: <http://mst.dk/media/143671/notat-om-beregning-af-husdyrefterafgroedekrav.pdf>

mængde efterafgrøder til kystvandomplande med indsatsbehov i henhold til vandområdeplanerne op til det tilsigtede niveau.

Det følger af bemærkningerne til ændringsloven fra 2017, at der skal ske en trinvis indfasning af husdyrefterafgrødekravet op til 34.000 hektar efterafgrøder i 2021. I planperioden 2018/2019 forventes der samlet set udlagt 24.250 ha med husdyrefterafgrøder. I forbindelse med udarbejdelsen af ny husdyrregulering har DCE, Aarhus Universitet, for Miljøstyrelsen beregnet den daværende kvælstofindsats i form af vilkår i godkendelser og tilladelser samt den fremskrevne, forventede indsats ved fuld indfasning af den daværende regulering. Beregningen er dernæst omregnet til en indsats opgjort i etablering af et samlet antal ha efterafgrøder i ny husdyrregulering, hvor niveauet af husdyrefterafgrøder i 2017/2018 omtrent svarede til kvælstofindsatsen i den tidligere regulering som nævnt oven for, mens niveauet på ca. 34.000 hektar efterafgrøder i 2021 svarer til kvælstofindsatsen ved fuld implementering af den tidligere regulering².

Det fremgår endvidere af lovbemærkningerne til ændringsloven fra 2017, at den foreslåede regulering af udbringning af husdyrgødning efter Miljø- og Fødevareministeriets vurdering samlet set er egnet til at udelukke konkrete forringelser og væsentlige påvirkninger på miljøet og dermed afløse behovet for konkrete vurderinger efter VVM-direktivet og habitatdirektivet.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastene.

1.3 Reglerne om husdyrefterafgrøder bør integreres i de pligtige efterafgrøder

Landbrug & Fødevarer mener, at reglerne om husdyrefterafgrøder bør integreres fuldt ud i de pligtige efterafgrøder, som de fremgår af plantedækkebekendtgørelsen, og henviser til tidligere høringsvar herom. Med en sådan integration vil der være et sæt regler mindre.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

I forbindelse med gennemførelsen af den målrettede regulering i gødskningsloven er det hensigten, at hjemmelsophængen for husdyrefterafgrøderne flyttes til gødskningsloven, og at husdyrefterafgrødekravet derefter udmøntes i plantedækkebekendtgørelsen. Efterafgrødekravene administreres allerede samlet i Landbrugsstyrelsens it-systemer.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i de bekendtgørelsesudkast, der har været i høring.

1.4 Forholdet mellem vilkår i godkendelser og husdyrefterafgrødekravet

Miljø- og Fødevareministeriet forstår bemærkningerne fra Kraack Landbrug således, at det anføres, at husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om efterafgrøder burde tage højde for de kvælstofreducerende tiltag, som et husdyrbrug måtte være forpligtet til efter vilkår i en godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

² Rolighed, J. og Blicher Mathiesen, G., 2015: Effekt af husdyrgodkendelser. Notat fra DCE, Aarhus Universitet, og Rolighed, J., 2016: Notat om omfordeling af arealdelen af husdyrgodkendelser i den nuværende regulering og ved forslag til ny husdyrregulering og effekter på kvælstofudledningen. Notat fra DCE, Aarhus Universitet samt Rolighed, J., 2016: Tillæg til Notat om omfordeling af arealdelen af husdyrgodkendelser i den nuværende regulering og ved forslag til ny husdyrregulering og effekter på kvælstofudledningen. DCE, Aarhus Universitet.

Miljø- og Fødevarerministeriet kan oplyse, at vilkår fastsat for udbringningsarealer i godkendelser efter kapitel 5 i lov om miljøbeskyttelse er bortfaldet den 1. august 2017 i medfør af overgangsbestemmelsen i § 11, stk. 2, i ændringsloven fra 2017 (Lov nr. 204 af 28. marts 2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love).

Husdyrefterafgrødekravet supplerer således ikke vilkår i eksisterende godkendelser og tilladelser, men erstatter den tidligere kvælstofindsats i form af vilkår i godkendelser og tilladelser og gælder alle ikke-økologiske jordbrugsvirksomheder med et efterafgrødegrundareal på minimum 10 ha, hvis de udbringer mere end 30 kg N fra organisk gødning pr. ha harmoniareal og har arealer i et opland, hvor der er fastsat et husdyrefterafgrødekrav.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastene.

2 Kortgrundlaget

2.1 Oplande til søer omfattet af krav om skærpede fosforlofter

Næstved Kommune bemærker, at der er fejl i det indtegnede opland til Torpe Kanal i Næstved Kommune. Vandløbet har udløb i Bavelse Sø, der er omfattet af vandområdeplanerne og udpeget som en sø, der skal omfattes af krav om skærpede fosforlofter. Afgrænsningen af oplandet, som omfattes af krav om skærpede fosforlofter, skal derfor udvides.

Kraack Landbrug har fremsendt et kortudsnit, der viser et område øst for Haderslev og markeringen af oplande omkring Bankel Sø, Fuglsø og Halk Nor, som omfattes af fosforlofter. Det angives, at ændringerne bør tages ud.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger

Bemærkningerne fra Næstved Kommune og Kraack Landbrug vedrører udpegningen af oplande til søer omfattet af vandområdeplanerne, hvor der forventes stillet krav om skærpede fosforlofter. Kortet over oplande til søer, der forventes omfattet af krav om skærpede fosforlofter blev tilgængeligt i Miljø- og Fødevarerministeriets MiljøGIS om husdyrregulering³ samtidig med kort over det forventede husdyrefterafgrødekrav for planperioden 2018/2019.

Det er dog alene bekendtgørelsesændringerne vedrørende husdyrefterafgrødekravet, der er i høring i denne omgang. Bekendtgørelse om afgrænsning af oplande til søer omfattet af krav om skærpede fosforlofter følger i en senere og mere omfattende høring af ændringer i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Miljø- og Fødevarerministeriet vil medtage bemærkningerne fra Næstved Kommune og Kraack Landbrug i forbindelse med denne høring.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastene.

³ <http://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=husdyr2017>